

DE GROUNDWET

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden f 4.50
Voor de overige steden des Rijks f 5.50

DINGSDAG 27 FEBRUARIJ.

UITGEVER DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, *in 't s Gravenhage.*

Hoofd-Correspondent V. Schoonveld en Zoon
Beussingse Wa Amsterdam.

Brieven franco aan het Bureau de Grondwet.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:

Van een tot zes regels. f 1.00.
Voor elken regel meer f 0.15.
Behalve de 35-ten, tegengeeld.

Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel regt daarvoor begrepen.

Het verval der Marine.

In Augustus 1847 maakte de heer Rijk zijne begrooting voor 1848—49 gereed en bewees, dat hij aan zijn voornemen, om te zien het verloren terrein te herwinnen (1) getrouw was gebleven. De Minister aldus verklaart hij zelf — deed andermaal eene poging, om het verlorene op zijn budget terug te krijgen; maar moest op nieuw schipbreuk lyden op de weinige ijegeneigdheden van zijne ambtgenooten, om hem hierin behulpzaam te zijn (2). Zich herinnerende de stillige beloften, hem door zijne ambtgenooten gegeven, toen hij ten vorigen jare van eene verhooging van zijn budget moest afzien, dat hij die verhooging zou kunnen brengen op de begrooting voor het volgend tweejarig tijdvak stelde de heer Rijk voor, het eindcijfer van zijn budget met f 350,000 te vermeerderen.

De heer Rijk zag evenwel vreemd op, toen men van die beloften zich niets meer soeken te herinneren. Tegen zijn voorstel: «kwamen ras bezwaren in van de zijde des Ministers van Finantiën (VAN HALL); wel verre van uitbreiding te kunnen bestaan, werd er op nieuw op vermindering voor sommige departementen, en onder andere voor Marine, aangedrongen» (3).

Onder alle wetenswaardige bijzonderheden, die de heer Rijk ons heeft nagelaten, is er eene die, in verband met den tegenwoordigen stand van het vraagstuk en met het verlies van het terrein, waarop de ministerij partij het heeft gebragt; meer de bijzondere overweging verdient dan het verhaal van 't geen over het nieuwe voorstel tot uitbreiding der Marine in den Kabinetraad is voorgevallen:

De heer Rijk weigerde echter hieraan (aan de inkrimping) toe te geven, maar hij vond geen steun; doch daar er niet verder over gesproken werd, vermeende hij, dat men aan zijn bilijk verlangen zou toegeven; het bleek echter weldra anders te zijn; toen men in den Kabinetraad, eenige weken later, de begrooting behandelde. De opmerkingen van den Minister van Finantiën waren, dat bij de algemeene begrooting, zoo als die nu was opgemaakt, er een te kort van f 1,700,000 in de middelen zou ontstaan.

Men verlangde, dat Oorlog en Marine daartoe zouden bijdragen, dus niet alleen geene vermeerdering, maar zelfs nog eene belangrijke vermindering op 't geen voor 1846 en 1847 was toegestaan. De Minister van Marine weigerde, zich hieraan te onderwerpen; hij zeide aan den Koning, dat er in de Troonrede was gewaagd van uitbreiding aan den bouw van stoomschepen te geven; dat hij verklaarde, dat het getal van die schepen niet genoeg was; want zoo er iets aan de bestaande magt mogt gebeuren (4), wij geene andere tot dadelijke vervanging gereed hadden, en dat, al wilden wij er dan geld voor geven, men ze niet spoedig genoeg hebben kon, omdat de bouw der schepen en vervaardiging der werktuigen veel tijd vordert.

Dat, zoo men al niet op het individueel gevoelen van sommige leden (der St. Generaal) moest afgaan, herhaalde malen de toezegging is gedaan, dat er meer uitbreiding aan de Marine zou worden gegeven, dat dit zelfs in vele staatsstukken te vinden was; en hij Minister zich daardoor in eene exceptionele positie bevond. Dat, wanneer ieder ander hoofd van een departement zijn bezighingen opeet, hij luiden bijval en de Minister van Marine, in hetzelfde geval, vrij algemeen afkeuring moest ondervinden; en dat hij, dit bestrijdende, tegen zijne overtuiging spreekt, hetgeen te moeilijker is, daar hij, voor zoo verre hem bekend, de eenige van 's Konings Ministers was, aan wien bij zijne benoeming, in der tijd in de couranten openbaar gemaakt, de taak is opgedragen, niet op het eindcijfer zijner begrooting te bezuinigen, maar eens andere, meer doelmatige zigt aan de uitgaven te geven, door vermeerdering in actieve vermindering der administratie-kosten. Dat hij, op grond van dat alles en de overtuiging van het nut, voor het verloop van onze koloniën, bescherming van de Koopvaart en het voorbereid zijn op onvoorziene gebeurtenissen, Z. M. dringend moet verzoeken, dat de begrooting voor Marine mogt blijven, als die nu door hem was ingediend.

Hij erkende wel, dat het een eerste vereischte is, dat de uitgaven door de middelen worden gedekt, dat dus zuinigheid niet is, maar dat er bezuinigingen zijn, die verderfelijk kunnen worden; dat hij als zoodanig beschouwt, die op de Marine

gebragt, en wanneer de wensch der Natie over de Marine te zien de behoeftige middelen (277 millioenen) door haar gebragt, ook zijns meens wel 3), ton vermeerdering voor dat wapen kan worden toegestaan.

Wij zien hier den heer Rijk de beloften en toezeggingen herinneren, die niet alleen hem gedaan waren, maar aan de Natie; wij zien, hoe die Natie verlangde, om, nadat zij 127 millioenen ten offer van het stelsel van volharding en geldverspilling had gebragt, althans eene goede Marine te bezitten; wij zien den heer Rijk om uitbreiding van de Marine smeeken in het belang van onze koloniën, in het belang van onze koopvaart; wij zien hem wijzen op den beklagenswaardigen toestand, waarin de Marine zich bevindt en op het verval, waarin zij al meer en meer zou geraken; alles was te vergeefs.

Wat meer is, in denzelfden Kabinetraad wees de heer Rijk aan, dat men wel de noodige fondsen had gevonden voor den weg naar 's Bosch, voor de schadeloosstelling der inundatie in N.-Brabant, voor de hermunting, voor het Haarlemmeer en voor zoo vele meerdere andere onderwerpen, die, hoe nuttig de uitgaven ook waren, niet de voorkeur moesten hebben boven het meest noodzakelijke: het behoeden van het verdere verval der Marine.

«Dit alles mogt niet baten» — roept de heer Rijk uit. — «de adviezen waren, dat er bezuinigd moest worden» (5). De Minister van Marine werd op die wijze overtuigd, dat hij zijn begrooting voor 1848—49 met hetgeen hij er meer dan voor 1846—47 had opgebragt. Wel wilde men nog ook op dat cijfer beknebbelen; maar men kwam daarop terug, toen de Minister verklaarde, dat hij alsdan onmiddellijk zijn ontslag zou nemen. Al wat de heer Rijk verkreeg was, derhalve, «dat hij niet op nieuw behoefde te bezuinigen», maar al wat tot herstel der Marine strekken kon, werd volständig geweigerd.

Aan het gebeurde hechte de heer Rijk, te recht, zoo hoog gewigt, dat hij «tegen het gebruik, dit zijn gevoelen — en om er altoos op terug te kunnen komen — schriftelijk in den Kabinetraad heeft voorgedragen (7). De begrooting voor 1848 werd dienvolgens vastgesteld op f 5,545,632.05 (met inbegrip van f 200,000 voor de doksluis te Vlissingen) en voor 1849 op f 5,353,632.05. Uit het voorloopig Verslag der Tweede Kamer bleek, dat de Vertegenwoordiging wel degelijk eene vermeerdering voor Marine beoogde. De heer Rijk putte daaruit nieuwen moed, en alvorens zijne Memorie van Beantwoording op te stellen, zond hij dat Verslag «aan den Minister van Finantiën», en waagde op nieuw eene poging, om, «op grond van het gevoelen der Tweede Kamer, eene vermeerdering voor Marine te verwerven.»

Daartoe deed hij eene nota rondgaan bij de Ministers, waarin hij o. a. betoogde, dat sedert 1843 twee millioenen minder aan Marine waren uitgegeven, boven en behalve een millioen aan vrijgevallen sommen. Hij verklaarde op nieuw, dat het zonder verhooging onmogelijk was, in het vereischte te voorzien; en toonde aan, dat de groote meerderheid der Kamer het denkbeeld van verhooging op den voorgrond had gesteld (8), «ofschoon zijne ambtgenooten van gevoelen waren, dat «men aan soortgelijke individuele meeningen geene groote waarde moest hechten!» (9).

«Deze nota» — zegt de heer Rijk — «werd in den raad van Ministers behandeld, doch, vond geene ondersteuning.» Wat nog erger was: de heer Rijk moest, in den geest van de meerderheid der Ministers, eene Mem. van Beantw. opstellen, die lijnrecht streed met zijne overtuiging. Met verbazing zien wij op dit tijdvak terug, als eene kostbare bijdrage, hoe vóór 1848 de ministeriële verantwoordelijkheid werd begrepen; wij zien er eene leerzame les in van de gevolgen,

«Indien de wet van 28 Junij 1854, zoogenaamd tot regeling van het armbestuur, tot gevolg moet hebben, om aan de zorg voor de armen den invloed en het beleid der burgerlijke overheid te onttrekken, dan is die wet, in hare praktische resultaten, eene bron van ellende en van pligtverzaking. Degenen, die meer van nabij met de behoeften en belangen der behoeftige volksklasse bekend zijn, zullen wel van geene wet in dit opzigt eenig goed praktisch resultaat verwacht hebben. Maar indien de uitkomst zijn zal, dat de burgerlijke overheid, bepaaldelijk hier te Amsterdam, tusschen het gebrek en den armen een stelsel van neutraliteit aanneemt, dan is dit onuitsprekelijk treurig. Alle individuele hulpmiddelen zijn hier ontoereikend, in weerwil van alle wetten, is de zorg voor de armen een der eerste pligten van het bestuur, en de burgerij zal gewis gaarne aan eene uitnodiging beantwoorden.»

(5) Ibid. bl. 668.
(6) Ibid. bl. 668.
(7) Ibid. bl. 669.
(8) Z. het slot van § 149, op bl. 56; § 241, al. 3 en 't slot van al. 4 van het Voorl. Versl. begrooting 1848—49.
(9) In 't aangeh. geschrift van den heer Rijk, bl. 670.

die ook het stelsel van den tegenwoordigen Minister van Finantiën moest na zich slepen; «De Koning besluit en de Ministers voegen hunne handteekening daarhevens.»

Dit was de laatste begrooting, die door den heer Rijk werd voorgedragen, ofschoon die voor 1850 nog door hem was opgemaakt. Met deze laatste begrooting van den heer Rijk is ook het tijdvak vóór de Grondwets-herziening gesloten; en dus ook de historische herinnering afgelopen, welke wij nuttig zochten te leverer, ten betooge, dat het verval der Marine niet is te wijten aan het stelsel van verstandige bezuiniging; dat sedert de Grondwetsherziening de algemeene sympathie verworpen en dan ook de schoonste vruchten gedragen heeft, maar dat het verval van veel vroeger dagteekent, juist van een tijdvak, waarin geldoverspilling aan de orde van den dag was.

In een slot-artikel wenschen wij door een kort resumé van deze onze historische herinnering, dat nog duidelijker in het licht te stellen.

Het Handelsblad mededeelende het verslag, hetwelk eene commissie uit de Tweede Kamer dezer dagen heeft uitgebragt over de bekende zaak van den heer L. van Vliet (zie ons No. 545) en waarover eerdags in de Tweede Kamer nog eenige opmerkingen vergezeld gaan:

Drie punten hebben ons bij de lezing van dit verslag getroffen:

1°. dat de commissie zonder bedenking aanneemt, dat de Kamer alleen de uiterlijke en vormelijke wettigheid van de Indische regeringsdaden, in deze zaak heeft te onderzoeken, hierdoor wordt het gewigtigst element der geheele zaak ter zijde gesteld; namelijk de vraag of de adressant niet eenig en alleen van zijne vrijheid beroofd en uit Ned. Indie verwijderd is, omdat hij eene burgerlijke vordering tegen de Javasche bank had ingesteld;

2°. dat de commissie in en tegenover de Kamer, de inhechteneming en uitzetting als genoegzaam geregvaardigd beschouwt, door de goedkeuring aan die daden gegeven door de regering in het moederland.

Art. 24 van het Indische regerings-reglement van 1836, spreekt wel van niets anders, dan van mededeeling aan den minister van koloniën, maar kan ook niet verder gaan, zoolang men ten minste den minister van Koloniën niet wil uitzonderen van den algemeenen regel der verantwoordelijkheid van regeringsdaden, zoolang kan, tegenover de Kamer, de goedkeuring eener daad door dien minister, niet bewijzen, dat zij wettig en regtmatic is;

3°. dat de commissie, omtrent het tweede punt van beklag, aannemende dat er eene onregtmatic daad (een misbruik van gezag) tegen den adressant is gepleegd en dat de adressant daardoor schade heeft geleden, evenwel niet adviseert tot het toekennen van schadevergoeding; hetgeen toch de eenvoudigste en natuurlijkste conclusie ware en in het eigen stelsel der commissie het onvermijdelijke einde dezer verdrietige zaak moet worden.

Door S. P. L. te Amsterdam wordt in het Handelsblad van 22 Februarij het volgende geschreven:

«Indien de wet van 28 Junij 1854, zoogenaamd tot regeling van het armbestuur, tot gevolg moet hebben, om aan de zorg voor de armen den invloed en het beleid der burgerlijke overheid te onttrekken, dan is die wet, in hare praktische resultaten, eene bron van ellende en van pligtverzaking. Degenen, die meer van nabij met de behoeften en belangen der behoeftige volksklasse bekend zijn, zullen wel van geene wet in dit opzigt eenig goed praktisch resultaat verwacht hebben. Maar indien de uitkomst zijn zal, dat de burgerlijke overheid, bepaaldelijk hier te Amsterdam, tusschen het gebrek en den armen een stelsel van neutraliteit aanneemt, dan is dit onuitsprekelijk treurig. Alle individuele hulpmiddelen zijn hier ontoereikend, in weerwil van alle wetten, is de zorg voor de armen een der eerste pligten van het bestuur, en de burgerij zal gewis gaarne aan eene uitnodiging beantwoorden.»

Voorzeker is de langdurige winter met zijne, voor armen en minvermogensden bijzonder knellende en drukkende zorgen uitnemend geschikt, om de praktische resultaten der met 10. September 1854 in werking

in het aangehaalde geschrift van den Hr. Rijk, bl. 660.
(6) Ibid. bl. 665.
(7) Ibid. bl. 666.
(8) Men denke aan de schepen Amsterdam en Cycloop.

getredene armenwet te leeren kennen. Bedriegen wij ons niet, dat openbaart zich hier en daar bij uitstek het gebrek aan die eerbied, waardoor met weinige middelen veel kan worden bereikt, maar ook de verdoelzaamheid van het stelsel, waardoor ketkelijke en bijzondere weldadigheid is om straf zonder enig overleg aalmoezenieren en toch bij gevele en uitgebreide middelen weinig nadadigs, dat op billijkheid en rechtvaardigheid steunt, bedriegt. Maar hetgeen wij rondom ons waarnemen kan niet de kenmerkende weldadigheid door gemis aan vertrouwen en neemt de individuele weldadigheid schrikbarend toe.

MENTMET. 1854

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

De Parijs wordt bij voortdurende gesprekken van de reis des Keizers naar de Krim. Gister was de twijfel van den vorst dat het verzet voortwenen. Men heeft steeds, nadat deze reis, waarop zoo zeer de algemeene aandacht gevestigd is, geen voortgang zal hebben.

En groot aantal telegrafische dépêches zijn heden bekend geworden. Eene dezer dépêches verzekert, dat op den 18en een algemeen aantal tegen Eupatoria is beproefd. De Turken zouden eene overwinning behaald hebben op 40,000 Russen aangevoerd door generaal Liprantsi. Na een strijd van vier uren hebben de Russen zich moeten terugtrekken. De dood van den Egyptischen generaal Soliman Bacha wordt echter bevestigd.

Tot op den 20 heeft er niets belangrijks voor Sebastopol plaats gehad.

Generaal Niel heeft zich den 12 te Kamiesch ingescheept om naar Frankrijk terug te keeren.

De Express heeft eene dépêche uit Bucharest mede, welke de volgendes bijzonderheden mededeelt omtrent den aanval der Russen tegen Eupatoria. Met wys den 17 des morgens dat de aanval plaats had. De Russen waren 20,000 man infanterie, 6000 man kavalerie en 73 kanonnen sterk.

De steamers wierpen houwiserbommen uit. Omar-Pacha voerde het bevel over de Turken, van welke 150 man buiten gevecht gesteld werden. De Russen zouden daarentegen 500 man verloren hebben; groote massa's Russische kavallerie en artillerie waren rondom Eupatoria vereenigd.

Uit Marseille wordt in eene telegrafische dépêche, gedateerd Zaterdag avond gemeld, dat generaal Sifer Bey de inscheping van artillerie en kavallerie naar Eupatoria verbaast.

Omar Pacha wordt te Balaklava verwacht, waar hij een de Krimmen hebben de staat overzigt.

brand gestoken. Op sommige plaatsen werden zij gestagen, maar zijn zij nog 15,000 gewapende mannen sterk. Azma Pacha is in het begin van Februarij vertrokken met al de krijgsmagt der provincien, welke ter zijner beschikking staat om de opruiming te kastijden.

De Montenegro's gaan op de aangevangen wijze voort. Te Albanie heeft het plunderen opgehouden, ten gevolge van een bezoek in de bergen door de Fransche en Engelsche consuls en een katholiek prelaat bij het opperhoofd der bandje, Tyfik Bey, gebracht.

Een belangrijk feit, waarop evenzeer de algemeene aandacht is gevestigd, is de oorlogsverklaring van Rusland aan Sardinië.

Die oorlogsverklaring is vervat in eene circulaire van graaf Nesselrode aan de agenten van Rusland in het buitenland.

Deze staatsman doet daarin uitkomen, dat de Koning van Sardinië zonder eenige wezenlijke grief, zonder eenigen schijn zelfs van verkorting zijner regten, een leger-magt van 15,000 man ter beschikking van de Engelschen heeft gesteld om in de Krim te ageren.

De Keizer is van oordeel, dat het gedrag van den Koning van Sardinië algemeen gelaakt zal worden. Hij kan niet begrijpen hoe Sardinië, waarmede hij tot nu toe in vrede geleefd heeft, hulptroepen afzendt om de Russen te gaan bestrijden.

Het hof van Turin, aldus wordt in de circulaire vorder gezegd, heeft de gebruiken van het volkenrecht geschonden. De Keizer zal dit voorbeeld niet volgen. Hij verklaart dien ten gevolge den oorlog aan Sardinië. Op die mogendheid rustte de verantwoordelijkheid van de vijandelijkheden te hebben begonnen op het oogenblik dat er onderhandelingen zullen worden geopend, dat de Staten van Middeuropa in hunne prijzenswaardige neutraliteit de aanverving van vreemde legioenen verbieden.

Sardinië strijdt niet voor de Christenheid; het plaatst zijne troepen onder de bevelen van Engeland, het is wenschelijk, dat zij niet door Engeland bezoldigd worden. De onderdanen van Sardinië en hunne bezittingen in Rusland zullen geëerbiedigd worden. Zij zullen vrij zijn en onder de bescherming der wetten te staan. De Sardiniëse vlag heeft natuurlijk de voorregten der onzijdigheid verloren. Er zal aan de schepen van die vlag een uitstel worden gegeven om de Russische havens te verlaten. Het overgaa van de Russische consuls te Genua en Nizza wordt ingetrokken.

De betrekkingen met Sardinië zijn afgebroken sedert de toetreding van dien staat tot de Westersche alliantie.

De pakboot, welke den 15 uit Konstantinopel vertrok is te Marseille aangekomen.

Al de troepen, welke te Konstantinopel waren zijn naar de Krim vertrokken.

De batterijen op de hoogte van Inkermann, zullen tegen het eind der maand gereed gemaakt en gewapend zijn.

Elf nieuwe mortieren zullen door de Fransche stoomschepen geleverd worden.

De Franschen hebben eene groote menigte projectielen ontvangen.

De geallieerden hebben gisteren 15 schepen 15 huren vuur te hervatten.

Lord Raglan heeft den toegang tot de ingraven aan vreemdelingen verboden.

Russische vlootbatterijen vermitselen de militaire, welke aan de versterkingen van Inkermann arbeiden.

Op den 15 heeft, op bevel van lord Stratford de Redcliffe, de inlijving van Turken voor de militaire dienst een aanvang genomen.

Brieven uit de Krim melden, dat het daar zeer koud is. De laatste looperaven waren bijna gereed, maar er moesten nog 40 stukken artillerie-geschut in de Engelsche batterijen worden geplaatst. Er zijn eenige oorlogschepen aangevoerd om naar de zee van Azof te vertrekken.

De Engelsche bladen, waaruit een verslag van het Lagerhuis van Vrijdag verwacht werd, zijn tengevolge van het ongunstige weder, niet aangekomen.

De Morning Post acht zich in staat om te kunnen mededeelen, dat in Januarij het Engelsche leger voor Sebastopol, daaronder niet begrepen de brigade ter zee, 38,732 man van alle wapenen bedroeg; hetgeen na afstrek van 13,915 zieken of gewonden voor het effectief een cijfer van 24,631 man geeft.

Op den 1 Febr. waren 21,000 man voor de dienst gereed, behalve de duizende herstellende soldaten te Scutari.

Het toriesch weekblad The Press deelde het bericht mede, dat eergister door middel van den telegraaf een order naar Berlijn zou zijn gezonden om lord John Russel terug te roepen.

Men weet dat de heer Cardwell, president van het bureau van koophandel, die een oogenblik aangewezen werd om, ter vervanging van den heer Gladstone, de belangrijke post van kanselier der schatkist te bekleeden, daarmede niet tevreden is, en zich, even als de heer Canning, uit het kabinet verwijderd heeft.

Het is Lord Palmerston echter mogen gelukken om in de bestaande vacaturen te voorzien. Dit blijkt uit een telegrafische dépêche uit Londen dd. 25 Jan., welke tevens opheldering geeft, waaraan het gerucht is toe te schrijven, dat Lord John Russel zou zijn teruggeroepen.

Gemeinde dépêche deelt de volgende benoemingen mede: Lord John Russel secretaris van staat voor de koloniën; hij zal echter niet teruggeroepen worden, maar zieh naar Weenen begeven. (Het bericht zijner terugroeping is dus ongegrond.) De heer Layard, onder-secretaris voor koloniën; Sir Carnwal Lewis, kanselier der schatkist; Ch. Wood, eerste lord der admiraliteit; de heer Vernon Smith, president van het bureau van controle (West-Ind. Zaken); Sir Stanley of Alderney, president en de heer F. Peel, vice-president van den board of trade, lord Carlitz, lord-luitenant van Ierland en de heer Husman, lord-luitenant van de Iersche zaken.

Lord John Russel heeft het voorgestelde van zijn benoeming tot Secretaris van Staat voor Koloniën, van Parijs dd. 23 dezer een adres tot zijne kiezers gerigt, waarin hij zegt, dat zijne zending naar Weenen op een eervol einde van den tegenwoordigen oorlog doet hopen. Nu lord Palmerston zich zelf tot hem heeft gewend om zijne medewerking, nu in de tegenwoordige moeilijke omstandigheden, elk burger van Engeland zijne hulp aan de Koningin verplicht is te geven, heeft hij gemaand de hem aangeboden betrekking te moeten aannemen. Zoolra de onderhandelingen ten einde zijn zal hij zijne functien aanvaarden.

In dezelfde telegrafische dépêche wordt gemeld, dat generaal Vivian, van het Indische leger het bevel zal bekomen over het contingent van 20,000 Turken, die onder Indische officieren zullen geplaatst worden.

De Fransche Moniteur behelst een Keizerlijk decreet, waarbij een tractement, van 100 francs wordt toegestaan aan de onder-officieren en soldaten, die eene amputatie hebben ondergaan, wanneer zij gedecoreerd zijn met de militaire medaille.

Frankrijk en Engeland maken groote toebereidselen voor den volgenden veldtocht. Rusland, op zijne beurt, sluimert ook niet. Al de berigten uit Finland, Revel, Riga in een woord van alle Russische kusten der beide golven van Bothnie en Finland spreken van buitengewone middelen van verdediging. Zamentrekking van troepen, versterkingen, approviandering, niets wordt daar verzuimd.

De discussien over de kloosterwet worden in de Sardiniëse Kamer van Afgevaardigden geruimen tijd voortgezet; maar deze vergadering heeft zich deswege niet te beklagen; want daaraan heeft zij eene voortdurende redevoering te danken, welke in de zittingen van 20 en 21 dezer door den heer Cadorna, rapporteur der Commissie, werd uitgesproken. Gedurende deze beide zittingen wist die be-gaafde redenaar alle aanwezigen te boeien. De burgerlijke regten konden onmogelijk welsprekender verdedigd worden tegen de eischen der geestelijkheid. De algemeene discussien werden op het eind der zitting van den 2en gesloten.

De Spaansche Cortes zijn tot Woensdag uiteengegaan, uithoofde van het invallende vastenavond-feest, dat in Spanje zeer populair is. Zondag heeft de vergadering echter eene geheime zitting gehouden, waarin de begroeting voor binnenlandsche zaken werd behandeld. Deze discussie heeft veel onregelmatigheid in de dienst der vorige jaren doen ontdekken.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Voorloopig Verslag betrekkelijk het wetsontwerp, houdende Regeling van de koperen pasmunt en nadere aanwijzing der middelen tot regeling van het Muntwezen in Nederlandsch Indië.

§ 1. In eene der afdeelingen verklaarde men met genoegen te hebben gezien, dat de Regering haar oorspronkelijk denkbeeld om voor tien miljoen gulden aan nieuwe koperen pasmunt in Nederlandsch Indië in omloop te brengen, had opgegeven en dat cijfer thans, bij voorraad, tot zes miljoen wilde beperken. Men was het toch geheel met haar eens, dat het natmenen van het laagst mogelijke cijfer voor het gezamenlijk bedrag dier pasmunt wenschelijk was, en dat het eene nuttelooze uitgave zou zijn, koper-geld te vermunt en in omloop te brengen, dat later wellicht weder zou moeten worden ingetrokken.

In eene andere afdeeling was men wel insgelijks van gevoelen, dat niet meer nieuw kopergeld in Nederlandsch Indië in omloop moet worden gebracht dan volstrekt noodig is voor de behoeften der bevolking, doch oordeelden men het wenschelijk, nadere inlichting te ontvangen omtrent de redenen, die de Regering tot het gevoelen hebben gebracht, dat met zes miljoen gulden aan koperen pasmunt in die behoefte kan worden voorzien.

Over 't geheel werd in deze afdeeling het gevoelen voort gestaan, dat nauwelijks eene wet denkbaar is, waarbij het zoo zeer op de wijze van uitvoering aankomt, als bij de wet tot regeling van het muntwezen van Nederlandsch Indië. Bopaald geldt dit ook met opzigt tot de vermindering der koperen pasmunt tot op het voor de behoefte der circulatie vereischte bedrag. Zoo zal, om slechts iets te noemen, naar de meening van eenigen dezer leden, veel minder koper-geld ter verwisseling tegen zilveren muntspecien of nieuwe koperen pasmunt worden aangeboden, zoo met de invoering een aanvang wordt gemaakt in de buiten Java gele-gene bezittingen. Wordt daarentegen die maatregel op Java het eerst in werking gebracht, en de uitvoering daarvan in de buitenbezittingen tot een later tijdstip verschoven, dan scheen het te voorzien, dat veel kopergeld uit andere gedeelten van den Indischen Archipel naar die buitenbezittingen zou toevloeijen. Zoo iets was minder te vreezen op Java, waar sedert lang een verbod van invoer van koper-geld bestaat, dat nog bij de wet van 1 Mei 1854 is gehandhaafd, en waar meer middelen aanwezig zijn om clandestinen invoer van kopergeld te weren. Op grond van deze beschouwingen werd in de afdeeling algemeen gevraagd, of de Regering te overtuigd was van het plan, dat omtrent de uitvoering der wet van 1 Mei 1854 heeft gevormd, aan de Kamer zou kunnen mededeelen.

§ 2. Algemeen heeft het de aandacht getrokken, dat terwijl de Min. van Koloniën bij de behandeling der wet tot regeling van het muntwezen in Ned. Indië in het voorjaar van 1854, hij herhaling het voornemen heeft te hebben gegeven om de aanmunting van nieuwe koperen pasmunt en de daarvoor noodige versmelting van koperen duiten in Indië zelf te doen plaats hebben, thans hi besluit is genomen om die versmelting en aanmunting hi te lande te doen verrigten.

Men was op zulk eene verandering van stelsel niet voorbereid. Uit vroeger mededeelingen scheen men toch te moeten opmaken, dat, ofschoon in langen tijd te Soerabaja niet is gemunt, daar, met betrekkelijk niet zeer groot kosten, eene munt tot aanmunting van het nieuwe koper-geld in gereedheid gebracht en in goeden staat gesteld te kunnen worden, alsmede dat de vermanting te Soerabaja tot minderen prijs dan hier te lande zou kunnen plaats hebben.

Ware een en ander het geval, dan scheen de uitvoering van het oorspronkelijk voornemen verre verkieslijk. Men het gevoelen van eenige leden kwam daarbij allereerst aantierking, dat het staatsbelang medebrengt, om Nederlandsch Indië zooveel mogelijk gewoon te doen worden in zijne eigene behoeften te voorzien, zonder daarvoor elk geval uitsluitend op het moederland te steunen. Men algemeen werd aangevoerd, dat de aanmunting in moederland van zelf medebrengt, dat het oude koper-geld herwaarts overvoerd wordt en later de nieuwe koper-paswants weder naar Indië moet worden overgebracht, dat de Staat dus bij het inslaan van den thans gekozen weg wordt blootgesteld aan het gevaar van zeeschade zeer aanzienlijke geldsommen; terwijl nog daarenboven dit heen- en wedervoeren van koper hooge vrachtkosten zullen moeten worden betaald. Er waren leden, naar gevoelen het bedrag dier vrachtkosten op acht tonnen kon worden geschat. Bijkens eene mededeeling in de Javasche Courant, heeft de maatregel in dit opzigt een begin van uitvoering erlangd, daar een groot gedeelte van het hithert in omloop gebracht kopergeld naar het moederland is opgezonden. De Commissie van Rapporteurs er bij, dat men uit eene aankondiging van den Min. van Koloniën, na de overweging der tegenwoordige ontwerpen door de afdeelingen der Kamer in de Nederlandsche Staats-Courant opgenomen, moet optrekken, zich thans reeds drie miljoen Nederlandsche ponden hithert hier te lande bevinden.

Tegenover deze bedenkingen stond echter, naar 't gevoelen van een deel der leden, eene, in hun oog van over-gewigt. Heeft de aanmunting van de hithert in omloop

pasmont en de daarmee verbondene versmelting van koperen munt in Indië zelf plaats, dan moet een ander uitsluitend door het Gouvernement en in gouvernementel instellingen plaats hebben. Dan echter is men niet gesteld aan al die misrekeningen omtrent de kosten van het werk en den tijd van uitvoering, welke van de overnemende ondernemingen onafscheidelijk zijn. Geschiedt daarentegen de versmelting en verminting in Europa, dan heeft men het voordeel dat deze verminting in het openbaar kunnen worden aanbesteed. Ten gevolge der vrije mededinging wordt dan het werk tot eenen prijs aangenomen, die men als den meest mogelijken beschouwen kan; en is men in allen gevallen zeker, dat het bedrag der eenmaal berekende kosten later niet overschreden zal worden.

Na deze beschouwingen voorop te hebben gesteld, is men in eene waardering getreden der redenen, die de Regering in de Memorie van Toelichting tot het wetsontwerp liet. Aanvankelijk ontving haar besluit tot het afzien van de verminting in Indië te regtvaardigen. Vele leden erkenden dat zij door die redenen niet waren overtuigd, of dat ten minste verscheidene daarbij aangevoerde punten nadere toelichting behoeften.

Al dadelijk bleef de vraag, waarom de Minister van Koloniën zoo plotseling, nadat hij reeds begonnen was eenen anderen weg te bewandelen, van zijn voornemen is teruggekomen. Voor de leden, die in de gelegenheid zijn geweest nog voor de overweging der beide wetsontwerpen in de afdeelingen, het regeringsverslag omtrent de uitvoering der wet tot regeling van het muntwezen in Nederlandsch-Indië tot 31 December 1854 te raadplegen, was het toch niet twijfelachtig, dat hier aan eene plotselinge verandering van stelsel moet worden gedacht. Uit dat verslag blijkt namelijk dat in Junij 1854 met de firma D. V. Horn, te Grevenbroich bij Keulen, eene overeenkomst is gesloten tot levering der noodige muntspecien, voor de aanmunting in den ring geschikt, ten behoeve der munt te Soerabaja, en dat de eerste aflevering der nieuwe muntspecien in deze maand waar hij men waarschijnlijk aan de loopende maand Februarij te denken heeft, moet plaats hebben. De toehereidselen voor de verminting te Soerabaja zijn dus tot zeer kort geleden voortgezet, en men vraagt dientengevolge, hoe te midden dier toehereidselen de Regering op eens tot het besluit is gekomen, om de verminting hier te lande te doen plaats hebben. Zijn wellicht van de zijde van het Indisch Bestuur soortgelijke bedenkingen tegen het gebruik van de munt te Soerabaja geopperd, althans in de memorie van toelichting voorkomen? Sommigen voegden er nog de vraag bij, waarom, toen het voornemen nog bestond om de verminting te Soerabaja te doen plaats hebben, de muntpersen dadelijk bij eene Deutsche fabriek zijn besteld, en of de mogelijkheid niet bestond om werktuigen van gelijke dengdelijkheid en tot gelijken of minderen prijs bij eene onzer groote inlandische fabrieken te verkrijgen.

Volgens de Memorie van Toelichting is het een wezenlijk bezwaar tegen de verminting te Soerabaja, dat daar de muntslag der nieuwe koperen munt minder fraai en goed of zelfs zeer onvolkomen zal zijn, tenzij van hier, met groote kosten, belangrijke uitzendingen van personeel en materieel plaats vinden, en men door de oprigting van smeltstoven en andere gebouwen in alle behoeften voorziet. Verscheidene leden konden echter niet bevroeden, waarom, terwijl Soerabaja vroeger zulk een groot aantal millioenen koperen dukken zijn gemunt, het thans zoo onmogelijk zou zijn, daar zonder overgroote opofferingen de nieuwe koperen pasmunt tot een bedrag van zes millioen te doen vervaardigen. Onthrek het aan de vereische werktuigen; de Regering is op den weg geweest, om daarin te voorzien. Het was daarenboven, volgens sommigen, de vraag, of het wel volstrekt noodig is, de nieuwe Indische centen in den ring te munten. Vreesde men, dat de stempel niet fraai en gelijkvormig genoeg zou zijn: er kon daarin door de uitzending van bekwaame stempelsnijders worden voorzien; doch ook de daaraan verknochte bezwaren zouden vervallen, indien de stempels hier te lande wierden gesneden. Naar het gevoelen van eenige leden, die ook op dit punt opheldering verlangden; konden, al wierd in Indië gemunt, de stempels hier te lande worden vervaardigd, en behoorde dit zelfs te geschieden.

In de tweede plaats wordt in de Memorie van Toelichting beweerd, dat de verminting in Indië betrekkelijk veel zou kosten; en beroept men zich daarbij op de omstandigheid, dat voor de verminting van elk pond kopergeld vijf pond steenkolen geheel en al uit Europa zou moeten worden voorzien. Men heeft daartegen doen opmerken, dat, al bestond werkelijk aan deze overzending van steenkolen behoefte, daardoor nog niet zulke groote kosten zouden worden veroorzaakt. De steenkolen kunnen van hier of in ballast of tegen eene geringe vracht naar Indië worden overgebracht. Maar vroeg men verder, zouden de benodigde steenkolen in Indië zelf werkelijk niet te vinden zijn? Men ontkende niet, dat hetgeen daaromtrent in de Memorie van Toelichting voorkomt, een gevoel van teleurstelling heeft opgewekt. De deswege in de verslagen wegens den staat der koloniën over 1850 en 1851 gedane mededeelingen hadden den indruk gemaakt, dat de ontginning van steenkolenmijnen in Banjermassing op Borneo gelukkig voorwaarts ging, zoo zelfs, dat een deel van de daar gedolven steenkolen aan vreedenden hadden kunnen worden verkocht. Men had het wel betrekkelijk, dat in het koloniaal verslag over 1852 omtrent deze aangelegenheid geheel en al het stilzwijgen werd bewaard, maar zich toch met eene gestadige vermeerdering van de opbrengst der bedoelde mijnen geveld; te meer vermits sedert het tijdperk, waarover de laatste regeringsopgaven loopen, verscheidene ingenieurs naar deze mijnen gezonden zijn. Was de opbrengst der steenkolenmijnen van

Banjermassing aanzienlijk dan scheen het product daarvan te eer bij de verminting te kunnen dienen, omdat het hier gouvernementel-mijnen geldt, en dus de prijs, waarop de steenkolen hier mijnen voor particulieren te staan komen in dat geval niet betaald zou behoeven te worden. Nu verklaart echter de Regering in hare Memorie van Toelichting dat, in weerwil van de belangrijke ontginningen van steenkolenmijnen in Indië, daarheen afgescheiden van de behoefte voor de verminting, nog eenige aanvoer van steenkolen uit Europa moet plaats hebben. Men vroeg dien ten gevolge eene opgave van de hoeveelheid steenkolen, die de mijnen bij Banjermassing in de laatste jaren hebben opgeleverd; van de hoeveelheid steenkolen door het Gouvernement, ter vervulling van nog onverzorgde behoeften, in Indië daarheen vervoerd; en tevens, zoo mogelijk, opheldering omtrent de oorzaken waardoor de Borneosche mijnen nog niet eens geheel in de behoefte van Nederlandsch Indië kunnen voorzien.

Andere leden, ofschoon zich niet tegen het doen dezer vragen verzettende, meenden echter te moeten doen opmerken, dat de steenkolen, uit Borneo naar Java gevoerd, nagenoeg op hetzelfde prijs zouden te staan komen als die, welke hetzij in ballast, hetzij tegen eene geringe vracht, uit Europa wierden overgebracht. Naar hunne berekening zou toch de vracht van Banjermassing naar Soerabaja omstreeks f 80 per koojong van 3000 oude ponden bedragen; terwijl de kosten van het inslaan op Borneo ook veel hooger loopen dan zoodanige kosten in Europa.

Al verder is opgemerkt, dat, al neemt men met de Regering gaarne aan, dat nu de houtskolen en de arbeid voor het verminten te Soerabaja niet meer, even als vroeger, door heerdiensten kunnen worden verkregen, de kosten der aanmunting aldaar hooger mochten loopen dan in een vroeger tijdperk, daardoor het bewijs nog niet is geleverd, dat die kosten even groot of grooter zouden moeten zijn dan bij eene aanmunting in Europa. De arbeidsloonen in Indië zullen wel altijd ver beneden die in Europa blijven al worden ook uitsluitend vrijwillige werklieden gebruikt. Men vroeg derhalve, of de Regering ook eenige berekening kon mededeelen omtrent het cijfer, tot hetwelk de kosten der aanmunting van de 6 millioen nieuwe koperen pasmunt zouden stijgen, indien deze aanmunting op de Munt van Soerabaja plaats had.

Eindelijk waren er leden, die eenige opheldering verlangden omtrent de op bladz. 2 der thans behandelde Memorie van Toelichting gebezigde uitdrukking, dat de houtskolen bij eenere kleinere behoefte tot brandstof konden dienen. Het was toch immers uitgemaakt, dat men voor de versmelting minder steenkolen dan houtskolen behoeft, daar de eerste grotere hitte geven.

§ 3. Eenige leden konden het niet goedkeuren, dat in de Memorie van Toelichting niet iets meer was medegedeeld omtrent de voorwaarden, waarop de verminting van het kopergeld hier te lande zou plaats hebben. Meer algemeen echter was men van gevoelen, dat de daaromtrent door de Regering in acht genomen behoedzaamheid lof verdient. Het blootleggen van bijfers daaromtrent zou toch, zoo als in de Memorie van Toelichting te regt werd opgemerkt, of tot misrekening kunnen leiden, of de voorgenomene aanbesteding kunnen benadeelen. Intusschen meende men er op te moeten aandringen, dat bij de te houden aanbestedingen het beginsel van openbaarheid en vrije mededinging in allen deele wierd gevolgd. Er waren zelfs leden, die het gevoelen uitte, dat de Regering, als eenmaal de versmelting van het koper plaats had gehad en de centenplaatjes geleverd waren, het werk der verminting zelfs niet dadelijk en onvoorwaardelijk aan de Utrechtsche Munt moest vertrouwen, maar ook voor het doen van den muntslag alle gegadigden oproepen, en het werk gunnenaat dengeen, die den laagsten prijs vorderde.

Nog is gevraagd, of de bepaling van de voorwaarden, waarop de herminting van het kopergeld zal kunnen plaats hebben, uitsluitend van den Minister van Koloniën zal uitgaan. Zoo ja, zou men dit niet goedkeuren en van gevoelen zijn, dat ook de Minister van Financien in deze zaak moet worden gekend. Deze heeft daarop niet slechts aanspraak, omdat hij persoonlijk vroeger tot de Munt in betrekking stond; maar hij kan zelfs daartoe gerechtigd worden geacht, vermits de Munt te Utrecht en het Muntcollege aldaar regstreeks tot het beheer van het Departement van Financien behoort.

§ 4. Volgens art. 3 van het wetsontwerp lit. A. zullen binnen vijf jaren na de dagteekening dier wet de oude koperen dukken in Nederlandsch Indië buiten omloop worden gesteld, nadat gelegenheid tot verwisseling zal gegeven zijn. Daarentegen bestaat volgens de wet van 1 Mei 1854 een termijn van drie jaren voor het verminderen van het bedrag van omlopende kopermunt tot op de hoeveelheid, die als koperen pasmunt zal blijken noodig te zijn, welke termijn met 1 September 1857 ten einde loopt. Er zal dus, zoo als de zaken thans staan, een tusschentijd wezen waarin nevens de oude dukken, nieuwe Indische centen in omloop zullen zijn. Men heeft gevraagd, of dit niet nadeelige gevolgen zou kunnen na zich slepen, en of niet de zaak zoodanig te regelen ware, dat alles binnen drie jaren gelijkelijk ten einde loopt.

§ 5. Uit het Verslag wegens de muntwerkzaamheden heeft men gezien, dat behalve de zilveren millioen zilvergeld, die reeds vroeger in Indië afwezig waren, nog voor tien millioen aan standpenning en eene aanzienlijke som aan nieuwe zilveren pasmunt daarheen is verzonden. Dit heeft aanleiding gegeven tot de vraag, of hij niet aanwezig zijn in Indië van zulk eene aanzienlijke som zilvergeld daar, al ware het slechts zekerheidshalve, niet reeds een begin met de inswisseling der centen had moeten worden gemaakt.

WETS-ONTWERP Lit. A.

Art. 1. Aan eenige leden kwam het twijfelachtig voor of er wel voldoende redenen bestaans, om in Indië ook koperen 2½-centstukken in omloop te brengen, en of zulke, vooraf met het oog op de moegelijkheid van vervalten met de zoogenaamde hoeken, niet tot onbehoorlijken danleiding zou kunnen geven. De meerderheid echter toonde zich geneigd, om aan deze wijziging in het Indisch muntstelsel haren bijval te schenken.

Intusschen meende velen dezer leden der Regering dringend te moeten aanbevelen, om zich niet door het meerderheidsgeldelijke voordeel, dat de aanmunting der 2½-centstukken oplevert, en vooral door de besparing in 1854 die daardoor kan worden verworven, tot het in omloop brengen van een te groote hoeveelheid dezer muntspecien laten verleiden. Men herinnerde daarbij, dat juist, omdat de aanmunting van dubbele dukken spoediger kon plaats hebben dan die van enkele, in vroegeren tijd te veel van de eerstgenoemde soort van kopergeld in Indië in omloop is gebracht. Voor de behoefte van den inlander is een stuk van 2½ cents allig te groot. Men heeft dit in der tijd te Singapore ondervonden, toen het Britsche bestuur centen van dat dollar, en dus insgelijks stukken van omstreeks 2½ cent Nederlandsch waarde, begon te munten. Met aandrang verlangde men destijds van het Britsche bestuur, dat ook eene genoegzame hoeveelheid kleiner kopergeld in omloop mocht worden gebracht.

Art. 2. Omtrent de Innerlijke waarde der nieuwe koperen pasmunt volgens dit artikel zou bezitten, heerschte in de afdeelingen verschil van gevoelen. Er waren leden, die de meening voorstonden, dat die munt volgens de voorgestelde hopeningen eene te groote metaalwaarde zou hebben, en dat het gevolg daarvan zou zijn, dat zij allengs wegvloeyen of door soortgelijk kopergeld van minder metaalwaarde, gelijk dat van Singapore, verdrongen zou worden. Andere leden daarentegen waren van oordeel, dat de nieuwe koperen pasmunt volgens het wetsontwerp te weinig metaalwaarde zou bezitten, om het gevaar van invoer van elders nagemaakte munt van deze soort genoegzaam tegen te gaan.

De meerderheid der leden moest echter erkennen omtrent dit punt tot geene vaste overtuiging gekomen te zijn. Zeker zou het verkeerd zijn, de metaalwaarde der koperen pasmunt zoo te bepalen, dat de Staat bij verdere ruzing der koperprijzen op de aanmunting verlies zou kunnen lijden; maar daartegen stond toch ook de mogelijkheid van daling der koperprijzen over.

Art. 3. Men is hier teruggekomen op de vroeger gemaakte bedenking over het verschil tusschen de termijnen van drie en van vijf jaren, en heeft daarbij bepaald de vraag gedaan wat er na den afloop van den driejarigen termijn ten aanzien der dukken geschieden zal. Zullen deze dan alle den wettigen koers verliezen, maar toch nog in omloop blijven, zoodat zij eerst na vijf jaren geheel en al ophouden gangbaar te zijn? De Memorie van Toelichting geeft eenige aanleiding tot eene bevestigende beantwoording dezer vraag. Moeten de beide termijnen in stand worden gehouden, dan schijnt zulk een loop der zaak zich aan te bevelen.

WETS-ONTWERP Lit. B.

Dit wetsontwerp heeft tot geene bedenkingen aanleiding gegeven.

Gravenhage, 26 Februarij.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der hervormde gemeenten hierna getoemd, als: te Rossum, op A. Pillo, pred. te Deurne, op A. te Klevenkerke, op O. F. Baize, cand. bij het prov. kerkb. van Utrecht; te Genemuiden, op W. A. Becking, pred. te Scharsengoutum; te Deventer op W. B. J. van Bijk, theol. di. pred. te Hindeloopen; te Tjammatur, op P. Chaugliet, BE. pred. te Fondgum en Raard; van de Hoopgezinde gem. te Alkmaar, op P. Buijs, pred. te Wittaveen en Rottoveld.

Z. M. heeft den gepensioneerden kapitein-luitenant ter see J. Modera, op zijn verzoek, met den laatsten Maart aanstaande eervol ontheven van zijns betrekking van referendaris bij het Departement van Marine, onder dankbetuiging voor zyne goede en belangrijke diensten door hem als zoodanig aan den lande bevestigd.

De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben zich heden bezig gehouden met het onderzoek van de ontwerpen van wet: 19. nopens het onduidelijk; 20. wegens de afschaffing van den accijnz op het gemaal 30. ten aanzien van het kagaal van Grave, en 40. ten opzichte van den afstand van gewoogen ten behoeve der gemeente Brouwarden.

H. K. H. prinses Frederik der Nederlanden heeft voor eene te Klundert te houden loterij van vrouwelijke handwerken, ten behoeve der armen, een praetij geschienk toegestaan.

Ook HH. RR. HH. prins en prinses Bernhard, hertog Z. D. H. den hertog van Saxe-Weimar en HD. dochter, hertogin Anna, hebben dezer dagen de aantoonstelling van voorwerpen van nijverheid uit deze residentie, bestemd voor de wereldtentoonstelling te Parijs, met H. H. tegenwoordigheid vereerd.

Gisteren heeft aan het over H. H. de Koningin moeder, degenomen de Russische hertog Stripizyn, van Petersburg.

Regenten der R. K. weezen en armen van 's Gravenhage hebben bescijnd gemaakt dat de tenoonstelling der prijzen van de loterij ten behoeve der kleeding en vraging van de weezen en armen van 's Gravenhage en vrouwenhuis zullen opgenomen worden op Zondag 4 Maart gaastabande, zinghopend worden en dat dezelfde tegen betaling van 10 cent te bezigtigen zijn in het nieuwe R. K. hude mannen- en vrouwenhuis, Bleekerslaan, gedurende den tijd van 14 dagen van 's morgens 11. tot 's namiddags 4 ure; zullemde de trekking op den 19 Maart aanstaanden plaats hebben.

In deze residentie is overleden de heer mr. G. A. Canneman, rector in de arrondissement-regbank alhier, die sedert den jare 1838 met grooten ijver de betrekking van regter-commissaris bij die regbank heeft vervuld. In vroeger tijd was hij regter in de regbank van eersten aanleg te Alkmaar.

Gisteren is uit de residentie vertrokken de baron du Bois, raad van legatie bij het Nederl. gezantschap, laatstelijk te Brussel, doch die thans tot dezelfde betrekking te Petersburg benoemd is. Hij kwam laatstelijk van Brussel wervadts hij teruggekeerd is.

Wij zijn tot ons genoegen in staat gesteld te melden dat de vergadering op Zondag 17 alhier gehouden door de 's Gravenhagische Rederijders-kamer de Nieuwe Korenbloem, zilver heeft opgebracht de som van f. 443, welk bedrag gestort is in de kas van de commissie uit de algemeene vergadering, belast met het verschaffen van asheid aan behoeftigen huisvaders.

Wij mogen hierbij niet onvermeld laten, dat de heer D. Neville Goldsmid, directeur van de gaz-fabriek alhier, op allerheilsche wijze gehoor gevende aan het verzoek der kamer, ook wederom voor deze vergadering de verlichting gratis heeft verstrekt en daardoor op nieuw een blijc heeft gegeven van wezenlijke edelmoedigheid en warme deelneming in hetgeen tot leening van het lot der armen in dezen gestreken winter in de residentie wordt bevestigd. Ook het bestuur van de Maatschappij Diligentia heeft het zijne willen bijdragen tot bevordering van het liefdadige doel, door te zaa in het haar toebehoorende, lokaal, kosteloos beschikbaar te stellen.

Men wil weten, dat drie personen sedert eenige dagen in hechtenis zijn genomen, als verdacht van den diefstal in de Kazernestraat te hebben gepleegd.

Volgens eene dispositie van den Minister van Financien, is de bevoegde autoriteit aangeschreven alle klagten, welke omtrent de niet of niet geregeld ontvangst der couranten en dagbladen, verder mogten ontstaan, met ernst te onderzoeken.

Bij den Minister van Financien zijn ontvangen twee coupons, te zamen groot f. 2475, door een onbekende, onder het postmerk Rotterdam van den 22sten dezer ingezonden, tot vergoeding voor vermoedelijk te min betaalde inkomende regten.

Dezer dagen is te Straatsburg overleden de heer Maurice Hecht, Nederlandsch consul aldaar, lid der orde van den Nederlandschen Leeuw en van het legioen van eer, enz.

Van regeringswege zijn, ten behoeve der Kamers van Koophandel en Fabrieken verzonden, een nummer der Hanoversche *Gesetz-Sammlung*, bevattende eene verordening omtrent de lig- en losplaatsen van schepen aan de monding der Swinge nabij Brunshausen.

Bij de Utrechtse voor de Haarlemsche armenloterij zijn onder anderen, ontvangen een paar fraaije bloemenvasen van H. M. de Koningin, een canape-kussen van H. K. H. prinses Frederik der Nederlanden, en een voltaire van H. K. H. de Grooïherzogin van Saxon-Weimar-Eisenach.

Te Genua is door de stoomboot *Vestivo* dezer dagen het berigt aangebragt, dat Catania door eene aardbeving, of eene uitbarsting van den Etna, voor het grootste gedeelte verwoest zou zijn.

Men verneemt dat het *Weekblad van den Helder en het Nieuwe Diep* van eene officiële zijde in staat is gesteld de meteorologische waarnemingen, welke aldaar op het provinciaal observatorium door den heer C. van der Sterr worden gedaan, in zijne kolommen op te nemen.

Den 21sten dezer slaan de heeren J. van der Heliden c. s. te Nijmegen, een uitstel van zes maanden bewilligd tot het in werking brengen der uitbreiding van hunne stoombootsdienst van Schiedam op Bimberik tot Dusseldorp, vergund bij beschikking van 4 Augustus 1854, welk uitstel gerekend wordt te zijn ingegaan met den 4den der loopende maand Februarij.

Den 20sten Februarij is te Breda in den ouderdom van 74 jaren overleden Mr. C. Pels Rijcken, practiserend advocaat, bewaarder der hypotheek en van het kadaster, wethouder en president en lid van onderscheidene medelike instellingen.

Hoorn, 25 Februarij. Eergisteren poogde een der gevangenen in het huis van correctie alhier in eene der slaapkamers brand te stichten. Wegsluipende wist hij zich in het bezit te stellen van eenige vonken, zoo men meent, uit den kagchel, die hij in eenig pluksel brandende hield, en zocht daarmee zijn boosaardig voornemen ten uitvoer te brengen. Gelukkig is deze poging nog bij tijds ontdekt en door den heer kommandant en anderen in de

geboorte gesteld. De hoosloener is reeds in handen der justitie overgeleverd.

Utrecht, 22 Febr. Heden is tot doctor in de verloskunde gepromoveerd de heer A. Duncan, med. doctor, 33 de verdediging van eenige *quaestiones argumenti obstetrici*; en den 23sten tot doctor in de regien de heer F. T. Pallud, geboortig te Batavia met *theses*.

Eerste Huwelijks-afkondiging.

Zondag, 25 Februarij 1855.
Jacobus Winterdijk, 31 j., met Neeltje Soek, 24 j. — Johan Jacobus Constantijn Houtgens, 43 j., wedr. van Maria Bernardina Peroné van Leijden, met Christina Cornelia Zaalberg, 30 j.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!
Volgens het Handelsblad No 7228, en volgens het dagblad de Grondwet No 531, heeft het Engelsch dagblad *Daily-News*, een brief uit 's Gravenhage van 27 Januarij geplaatst, behelzende dat Ds. J. J. van Oosterzee te Rotterdam begrepen heeft: in 's hemels bijzondere bescherming aan te bevelen de koningin-weduwa der Nederlanden en de zaak van haren hroeder den Czaar, in zijn strijd tegen de ingrijpende heerschzucht zijner vijanden.

Het is te vreezen dat Engeland en Frankrijk te zijner tijd ons het laatste gedeelte van dat gebed zullen inpereren, en dat wellicht de voortbrengselen van Java weldra de zware belastingen in Nederland niet zullen kunnen verminderen tenzij de Tweede Kamer Ds. J. J. van Oosterzee tot verantwoording roepe zoo als de Engelschen (H. bl. 7230) ons reeds zijn voorgegaan door twee soldaten te straffen, die op het beeld van den Keizer van Rusland geschoten hadden (1).
Maar wie is meer van heerschzucht te beschuldigen dan juist Rusland? Een Duitsch dagblad gaf de volgende opgave van de verbazende vergrooting van dat rijk in zestig jaren van 1771 tot 1830:

1771 de Krim	met 460,000 zielen
1785 Georgie	" 400,000 "
1793 Klein Polen en Ukraine	" 6,500,000 "
1794 West Rusland, Lithagen en Podolie	" 8,500,000 "
1795 Koerland	" 400,000 "
1803 Aan den Kaukasus	" 300,000 "
1812 Bessarabie	" 500,000 "
1813 Schirwan	" 140,000 "
1809 Finland	" 1,400,000 "
1815 Polen	" 4,000,000 "
1817 Eriuan	" 150,000 "
1829 Armenie	" 500,000 "

Te zamen 23,250,900 zielen en nu had Rusland reeds weder Moldavie en Wallachije bezet en bedreigde Konstantinopel, toen de vredelevende en langmoedige mogendheden die bezetting, maanden lang niet als een casus-belli wilde betrachten.

Wij verwijzen voorts naar de *Nieuwe Rotterdamse Courant* No. 9: wat is nu bij de bekende strekking van Rusland de waarde van het traktaat van 1841 enz. Het kan Europa niet onverschillig zijn of Rusland invloed uitoefent door kracht van wapenen ondersteund, op een getal van vijftien millioen zielen huiten zijne nu reeds zeer uitgebreide grenzen, die de Grieksche Godsdienst, dat is: de blinde onderwerping aan den Czaar, het hoofd der Kerk, belijden.

Wat du Russische schuldbriefen betreft, zoo behoeven wij niet te vragen, of die vele opgenomene millioenen gebrijkt zijn geworden en nog gehruikt worden tot omkoopning van Grieksch-Russische gezinden in Turkije, Oostenrijk, Serbie, den Piraeus, Montenegro enz. Wij behoeven, om die waarde te beoordeelen, slechts te bedenken: dat men in het huyonak van de Kozakken geene belasting op deuren en vensters kan toepassen; dat sedert een twaalfal jaren het disconto 2 1/2 pct. stond, terwijl de magtige Czaar eens zooveel, 5 pct. betaalde, Engeland, Frankrijk, het kleine Beijeren, het kleine Belgie enz. hanne intresten verminderdens, ons te herinneren dat wij vroeger die schuldbriefen hebben gekocht tot zes en twintig pct. en dat er sedert overal nog al vele nieuwe schuldbriefen uitgegeven zijn, en uitgegeven worden: volgens het H. bl. 7230 nu weder 88 millioen guldens door het Huis Stieglitz, alsmede dat ondanka die vele ontvangen millioenen, het nu reeds zoover met Rusland gekomen is, dat er volgens de N. R. C. no. 37 onverwisselbaar papiergeld wordt uitgegeven, waarvan het gotal millioenen niet wordt opgegeven, en dus wellicht op PAPIER SANS FIN gedrukt. Voorts lezen wij dat de beheerders der Joden in Polen, door Rusland over de grenzen worden gejaagd, en hnnne goederen verbeurd verklaard: de Rusgezindheid van Ds. J. J. van Oosterzee en van eenige Nederlandersche hovders van 5 pct. Rus. schuldbriefen is dus ook joodsch en anti-tendelingsgezind en geen hunner stelt zich de mogelijkheid voor, dat hun de 5 pct. eenmaal in het PAPIER SANS FIN zal betaald worden; op welke mogelijkheid, als

(1) Dat wij met het gevoelen van den inzender wat de bemoeijng der 2e Kamer betreft, niet kunnen instemmen, zal wel geen betoog behoeven. R. D.

het gebied van Ds. J. J. van Oosterzee eens niet moog hoord worden, wij ons verplicht rekenden de kleine heffers opmerking te maken. De Minister van Financien te 's Hage zegt, wel in de toelichting van zijn ontzet hoofdelijken onslag, minder waarde de edele metaal maan, wij gelooven hiervoor te moeten lezen: waarde van hetgeen men zich verbeeldt edele metaal zijn; daar waar men zich dit minder verbeeldt, Amerika, staat het disconto bestendig op 10 à 12 pct. Europeanen hebben een onbegrensd vertrouwen op, ook dan wanneer tot intrekking geen; of geen genoeg metaal aanwezig is; begint dat vertrouwen te wankel dan zal niet de mindere, maar wel de meerdere waarde de edele metalen blijken. Gelukkig is de oorlog, zoove Engeland, Frankrijk als Duitschland meer nationaal onder Napoleon den Eerste, waardoor de staatspapieren goed prijshoudend zijn; maar reeds maakt Pruisen gzwargheid het papier der kleinere Duitse staten te vangen, zoodat daartegen reeds eene wet gemaakt we en daar is oneindig meer valsch geld, en valsch papier geld in omloop dan men wel denkt, zoodat er nauwel 14 dagen omgaan, of men tref daarover klaagliederen waarschuwingen in de dagbladen aan, nog onlangs te vergeep valsche Eggelsche banknoten en nu weder in *Weser Zeitung* No. 3478: Die Zahl der falsche Kassens weisungen merht sich von Tag zu Tag., es sind bis je 4 Arten derzelven bekaunt.
Amsterdam, 28 Febr. 1855. Q. N.

Advertentien.

ZEKERE EN BEPAALDE GENEZING van scorbute uitslag, huidziekten, zeere beenen, zweren en verouderde kwalen. Het is eene daadzaak, dat de zalf van Hollow de eenigste is, wier goede uitwerking onfeilbaar is. In vallen, waar de voornaamste genees- en heilkundigen hoop opgaven, heeft hare genezende kracht eenen onmisdefijken omkeer in de ziekte ten gevolge gehad; en want zij volgens het voorschift dat hij elken pot is gevormet met de pillen te gelijk gehruikt wordt, kan worden de vereenigde kracht dezer middelen de meest pestachtige ziekten genezen, zonder dat de lijder het minste ongem meer daarvan bespeurt.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 6.75, f 13.50, f 20.50. Pojjes Zalf à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 7.00, f 13.85, f 20.95.

Zijn op franco aanvragen a contant te bekomen bij J. VAN RENESSE, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Amsterdam; bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht en bij J. STRAAMAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede in HOLLANDSche Etablissemerten te Londen, 244 Strand, en New-York, 80 Maiden Lane. (780)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM 24 Februarij 1855.		Rusland.	
Nederland. Pct.		Pct.	
Ned. W. Schuld. 2 1/2	60 1/2	Hope 1798/1816	5
Dito Certificat. 3	72 1/2	Dito 1828/1829	5
Dito Dito .. 4	89 1/2	Cert. 1831/1838	5
O. I. Leening. 4	90 90	Dito Dito	4 1/2
Amort. Syndic. 3 1/2		Dito Hope	4
Hand.-Maats. 4 1/2		Dito Stieglitz	5
Belgie.		Dito dito 5e Ser.	4
Certificaten. 2 1/2		Dito 1854	5
D° Rothschild. 2 1/2	48 1/2	Inschr. Assig.	6
Frankrijk.		Certific. dito.	6
Obligatiën. 3		Polen.	
Spanje.		Obligatiën.	4
Nieuwe	17 1/2	Oostenrijk.	
Dito Buitenl.	36 1/2	Metaaliek	5
D° Binnenl. m. 3	30 1/2	Dito bet. Amst.	72 1/2
Bew. Sp. Com.	4 1/2	Dito Nation.	5
Amort. Schuld.		Dito 1847	2 1/2
Portugal.		Dito 1851/1852	2 1/2
Londen nieuwe.	37 1/2		
Dito uitgest.	4		

Mexic., te Lond. 3 pct. 20 1/2; dito Onb. 20 1/2; Zonder groote variatie of veel affaire was de markt werkelijk gunstig gestemd.

FRANKFORT, Vrijdag 23 Febr. Metalliek 3 pct. Spanje 1 pct. 17 1/2; dito binn. 3 pct. 30 1/2.